

Rajzverseny Ágasváron

Az idei ágasvári ifjúsági táborban a tábor történetében először rajzversenyt rendeztünk, hogy ezzel is népszerűsítsük a rajzolást, és a kezdő észlelők megtanulják az észlelések alapjait. Hogy csak a rajzolással kelljen foglalkozniuk a szinte teljesen kezdő rajzolóknak, a kiszemelt objektum előre be lett állítva. A rajzoláshoz mindenki kapott egy-egy kemény alátétet, észlelőlapot, néhány rajzeszközt, valamit észlelőlámpát is. Ha nem volt saját távcsövük, akkor egy 250/1250-es Dobsont használhattak. A rajzok közös kidolgozására általában másnap reggel került sor. Mindenki kapott egy tiszta észlelőlapot, valamint a kidolgozáshoz szükséges rajzeszközöket. Mivel a legtöbben akkor rajzoltak életükben először, így mindenkinek külön-külön nyújtottunk segítséget, hogy a lehető legjobban dolgozzák ki az éjszaka elkezdett rajzaikat. Nem meglepő módon a legnagyobb nehézséget a leírások elkészítése okozta, többen csak egy-két mondatot tudtak írni. Szerencsére akadtak már haladóbbak is, akik önállóan is elboldogultak.

Az első este sajnos nem született rajz, mivel folyamatos felhőátvonulás tette lehetetlenné az észlelők munkáját. Később, a tábor befejezéséig végig teljesen derült idő volt, így gyakorlatilag végig lehetett rajzolni. A sok derült éjszakának és a napközbeni programoknak, legfőképpen a túrázásoknak köszönhetően az utolsó esteken már mindenki nagyon fáradt volt, így az észlelési kedv is erősen lanyhult. A rajzolás kissé nehezen indult be.

Mivel az első derült éjszaka senki sem jelentkezett önként, így a szervezőknek kellett az észlelőretnak lézengők közül valakit rávenni a rajzolásra. A legelső rajzot Meszlényi Regina készítette el. Miután befejezte a rajzát a Gyűrűsködről, az észlelés során a távcső mellett álló társai rögtön jelezték, hogy ők is ki

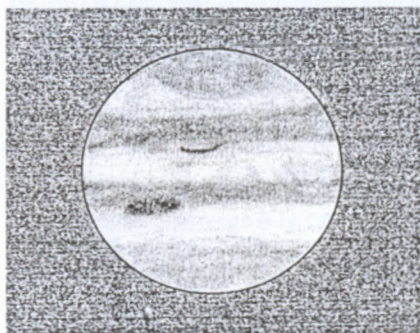
szeretnék próbálni a rajzolást. Ettől kezdve a tábor végéig minden nap többen is jelentkeztek rajzolásra, így sorrendet kellett felállítani, hogy ki mikor jut távcsőhöz. Mivel júliusban elég későn sötétedett, és sokan még nem bírták a sok éjszakázást, ezért egy-egy éjszaka viszonylag kevesen rajzoltak. Csak a legkitartóbbak próbálkoztak hajnalban is.

Erdményhirdetésre várva
(Solyomssy Gábor felvétele)

A munkák kiértékelésére július 23-án, vasárnap délelőtt került sor. A Jupiter- és a Hold-rajzokat Görgei Zoltán, míg a mély-ég megfigyeléseket Lőrincz Imre értékelte. A kidolgozás minősége mellett figyelembe vették, hogy mennyire reális a rajz, milyen pontosan adták meg az adatokat és milyen leírást készítettek. Mindegyik kategóriában három-három helyezettet választottak ki, akik egy oklevél mellett könyvjutalmakat is kaptak az MCSE-től. Ahol volt egy szép munkát végző, de valamilyen okból helyezést nem kapó rajzoló, azt különdíjjal jutalmazták. Az eredményhirdetésre még aznap, az ebéd előtt sorkerült. A díjak kiosztása után a zsűritagok beszéltek a rajzok minőségéről, az általános hibákról, valamint külön-külön is felhívták a figyelmet az általuk elkövetett hibákra.

A tábor során összesen háromféle objektumtípusról születtek rajzok: Jupiter, Hold és mélyég.

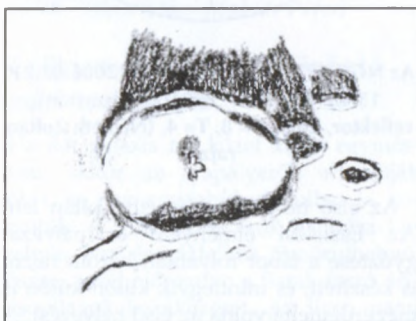

Jupiter, 2006.07.21. 19:49–20:17 UT,
250/1250-as Newton-reflektor, 125x, S= 8,
T= 4, (Lukács Dávid rajza)

A Jupiter rajzolása csak a második de-
rült estén indulhatott el, mivel az első
este a távcső rossz helyre volt felállítva,
és a fák kitakarták a bolygót. Az áthelye-
zés után teljes erőbedobással megindul-
hatott az észlelés. Mivel júliusban már
nagyon alacsonyan járt a gázbolygó, és
nagyon későn sötétedett, ezért egy este
maximum három rajzot lehetett készíte-
ni, aztán a rossz horizont közeli nyu-
godtság és a fák megakadályozták a to-
vábbi munkát. Így összesen csak 8 rajz
született a tábor alatt. A legtöbben telje-
sen kezdők voltak, de akadtak, akik ko-
rábban már több rajzot is készítettek, és
ez megmutatkozott a helyezésekben is.
Az első helyezett Lukács Dávid lett, aki
két rajzot is készített, és mindkét rajza
megérdemelte volna az első helyezést. A
második helyet Nemoda Bence Balázs
érdemelte ki. Mindketten már többször
lerajzolták a Jupitert a Polaris Csillag-
vizsgálóban. A harmadik helyezett
Solymossy Gábor lett, aki annak ellenére,
hogy nagyon rossz nyugodtság mellett
kellett észlelnie, és alig látszott részlet a

Jupiteren, szép és pontos rajzot készített.
Kristóf Réka különdíjat kapott, mert bár
akár helyezést is érdemlő rajzot készített,
a Nagy Vörös Foltot rosszul azonosította.

A táborok történetében ritka, hogy a
Holdat is meg lehessen figyelni. Mivel
csak kora hajnalban látszott, ezért ez a
rajzolásra is erősen rányomta a bélyegét.
A tábor alatt mindössze három Hold-rajz
készült. Mindhárom teljesen kezdők ké-
szítették, de így is nagyon jól sikerültek.
Az alacsony magasságnak köszönhetően
a rajzok készítése során elég nyugtalan
volt a légkör, és csak nagyon kicsi na-
gyítást lehetett használni, így csak a na-
gyobb alakzatokról készültek rajzok.
Mint a három észlelő kapott egy okleve-
let és egy könyvet. Az első helyezett
Rieth Anna lett, aki a Gassendi-krátert
örökítette meg. A második helyezett
Németh Zoltán, míg a harmadik
Solymossy Gábor lett. Mindketten a
terminátor mellett lévő kiemelkedéseket
rajzolták le.

A Gassendi-kráter, 2006.07.21. 01:17–
01:57 UT, 60/700 refraktor, 175x, S= 7,
T= 4 (Rieth Anna rajza)

A mély-ég észlelés volt a legnépsze-
rűbb. A négy éjszaka alatt összesen 13
rajz készült. Ahogy a Jupiternél, a mély-
ég esetében is voltak már gyakorlottabb
észlelők, akik teljesen önállóan dolgoz-
tak, de a többi rajzolónak sokat kellett

segíteni, gyakran folyamatosan mellettük kellett maradni. Bár egy kicsit nehezen indultak be az észlelések, ahogy nőtt az észlelőkédv, már előre meg kellett beszélni, hogy ki mikor fog rajzolni az este folyamán. Nemegyszer előfordult, hogy addig tartott a rajzolás, míg a felkelőben lévő Nap engedte. Itt is az első három helyezett és egy különdíjas kapott jutalmat.

Az NGC 7332 és az NGC 7339 2006.07.21. 13:13–23:33 UT, 250/1250 Newton-reflektor, 208x, S = 8, T = 4, (Németh Zoltán rajza)

Az első helyezett Németh Zoltán lett. Az Észlelési élményem c. pályázat győztese a tábor folyamán három rajzot is készített, és mindegyik külön-külön is megérdemelte volna az első helyezést. A rajzokon látszott, hogy már korábban is észlelt, és a leírások megfogalmazásából

pedig kitűnt, hogy rendszeresen olvassa a Meteor. A második helyezést Solymossy Gábor egy szép Bagolyhalmaz rajzzal érdemelte ki. A harmadik helyezett Szeitz Ildikó lett az Örvénykőd lerajzolásáért, Szabó Andrea pedig különdíjat kapott az NGC 6207 szép, valóságos hű lerajzolásáért (sajnos nem készített leírást, így nem kerülhetett a helyezettek közé).

Összességében véve sikeresnek lehet tekinteni az első ágasvári rajzversenyt. A tábor alatt 16 észlelő 24 rajzot készített. A döntő többségük a verseny nélkül egyáltalán nem próbálkozott volna meg a rajzolással. Többen jelezték is, hogy folytatni kívánják az észlelést. Ez csupán rajtuk múlik, hiszen nekik kell leülni a távcső mellé, és megragadni a ceruzát, hogy megörökítsék az Univerzum egy kis szeletét.

Mint ahogy mindenkinek csak saját magán múlik, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel nekifog-e a Világegyetem felfedezésének. Ha igen, ne ijedjen meg a kezdeti kudarcoktól, hanem próbálja más, tapasztaltabb amatőrök segítségét kérni vagy vegye elő az Amatőr csillagászok kézikönyvét, hogy választ találjon a kérdéseire. Ha rászánta magát az észlelésre, ne feledje, hogy ne tartsa meg csak saját magának az észlelését, hanem ossza meg másokkal is, és küldje el a Meteor illetékes rovatvezetőinek, akik további segítséget tudnak nyújtani az észlelőmunkában.

JAKABFI TAMÁS

Ifjúsági szakkör a Polarisban

Tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a Polaris-szakkör első foglalkozása szeptember 21-én 18 órakor kezdődik. Szakkörünkbe a 15–19 éves fiatalok jelentkezését várjuk. A szakkört MCSE-tagok számára hirdetjük meg, az új szakkörösök a helyszínen rendezhetik tagdíjukat.